

ОГЛЯД РИНКУ НАКОПИЧУВАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

ст. викладач **Козін Е.Г.**, студент гр. Ф-91 **Моцна О.М.**

Коли іде мова про накопичувальне страхування, то мають на увазі пенсійне страхування або страхування життя. Пенсійне страхування в Україні поширене не достатньо, саме тому «Програма економічних реформ України на 2010-2014 роки передбачає запуск накопичувального рівня пенсійної системи». Реалізація даної системи розпочалася в 2012 році.

Пенсійне накопичувальне страхування - це страхування життя з накопиченням, але закінчення терміну програми прив'язано до пенсійного віку людини. Страхові виплати у випадку дожиття застрахованої особи виплачуються у вигляді пенсії до кінця життя людини, одноразово або розраховуються на певну кількість років за бажанням страхувальника.

Страхування життя з накопиченням поєднує в собі відразу дві функції: ощадну і ризикову. Таке страхування являє собою поєднання інвестиційного фонду та ризикового страхування. Частина грошей клієнта йде на покриття страхових ризиків, інша ж вкладається в малопробиткові, але надійні сфери бізнесу і приносить інвестиційний відсоток. У випадку дожиття, по закінченні терміну страхування, клієнт отримує вкладені гроші назад разом з відсотками.

Переваги накопичувального страхування: страхове покриття починає діяти одразу після зарахування страхового внеску та підписання договору, розмір страхової суми є змінним протягом строку дії договору, страхова сума щорічно збільшується на суму за розподілу інвестиційного доходу.

Тому накопичувальне страхування є ефективним видом страхування, і надає можливість застрахуватися на певний строк з гарантією повернення своїх накопичень до кінця періоду. Страхувальник отримує сплачені внески назад у повному обсязі, ще й з відсотком прибутковості. Якщо ж він не доживе до закінчення періоду вкладу - страхову виплату отримає його бенефіціар.

Накопичувальне страхування здійснюється на наступних умовах:

Вигодонабувачем за програмою страхувальник у договорі страхування призначає себе чи будь яку іншу особу на свій розсуд. Протягом дії договору страхування вигодонабувач може бути змінений. Якщо в договорі страхування він не зазначений, ним є застрахована особа, а у разі смерті – спадкоємці.

Виплата страхової суми по закінченні терміну договору здійснюється Вигодонабувачеві у розмірі, визначеному договором страхування, збільшеному на розмір нарахованих протягом дії договору щорічних бонусів, розмір яких залежить від рівня отриманого компанією інвестиційного доходу та строку договору страхування, може збільшувати розмір страхової суми на 20 – 200%.

Програма накопичувального страхування на випадок смерті або дожиття вдало поєднує в собі страховий захист та можливість накопичення коштів.

Вона надає страхове покриття на випадок смерті та забезпечує виплату повного обсягу страхової суми у разі дожиття застрахованої особи до закінчення строку дії договору страхування. При цьому в Договорі обумовлюється лише мінімальний гарантований розмір страхової виплати, а Застрахована Особа отримує право на одержання негарантованого доходу, що визначається, виходячи з одержаного інвестиційного доходу страховика, який розподіляється між ним та його клієнтами згідно з чинним законодавством.

Щодо справ на страховому ринку, то ринок накопичувального страхування життя України за попередніми даними, за дев'ять місяців 2012 року склав близько 675 млн грн, що на 16,3% більше ніж за аналогічний період 2011 року. Це дещо менше ніж за дев'ять місяців 2011 року, коли зростання склало 16,8%. Це підтверджують дані страхового рейтингу "Insurance TOP".

У складанні рейтингу взяли участь близько 20 найбільших страховиків, у яких сукупний обсяг страхових платежів щодо всього ринку становить понад 83% і страхових виплат близько 84%.

Інфляційні очікування, стрімке зростання депозитних ставок і політична нестабільність в рік виборів дещо знизили темп розвитку накопичувального страхування життя, однак тенденції поточного кварталу дозволяють прогнозувати зростання за підсумками 2012 року до 20%. На роздрібне накопичувальне страхування припадає понад 84%, на корпоративне - 15% і менше 1% - на банкострахування. Швидше за все, за підсумками 2012 року зазначена тенденція збережеться. Однак за відсутності реальних реформ у податковій сфері та недержавному пенсійному забезпеченні (в частині нарахування соціального внеску на корпоративне страхування життя), питома вага корпоративного сегмента накопичувального страхування життя може знизитися до 8-10%. За умови істотного зниження ставок за банківськими депозитами, можна очікувати деякого поживлення активності банків на ринку продажів продуктів накопичувального страхування життя.

На основі вищенаведених даних, можна зробити висновок, що основною метою накопичувального страхування – це забезпечити гарантований страховий захист протягом усього періоду дії договору страхування з одночасним накопиченням коштів до певної дати. Він дуже популярний у Європі, а зараз починає бурхливо розвиватися і в Україні, що можна стверджувати при аналізі ринку накопичувального страхування.

1. «Діловий регіон» 16.09.2012. Ганна Медведева: Ринок накопичувального страхування в Україні відновився.
2. «Страхование жизни» 17.10.12 Наталья Базилевская: Возможные способы развития пенсионного накопительного страхования в Украине.

Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24–26 квітня 2013 р.) : у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – Т. 4. – С. 225-227.